

Matkakertomus AMEE 2009 Eeva Pyörälä

2300 lääketieteen koulutuksen ammattilaista yli 80 maasta kokoontui yhteen elo-syyskuun vaihteessa Málagaassa Espanjassa AMEE 2009 kongressissa. Kyseessä on Association for Medical Education in Europe organisaation järjestämä vuosittainen lääketieteen koulutuksen alan tärkein vuosittain kokous. Eurooppalaisesta taustastaan ja organisaatiostaan huolimatta AMEEn vuosittainen konferenssi kokoaa nykyisin osanottajia ympäri maailmaa.

AMEE 2009 oli erinomaisesti järjestetty. Kokous järjestettiin Málagan uudessa messukeskuksessa kaupungin ulkopuolella. Varsinaiset konferenssipäivät olivat pitkiä mutta todella antoisia. Kokousta ennen järjestetään myös erinomaisia prekonferenssityöpajoja. Lääketieteen koulutuksen alan keskeiset tahot pitävät myös kokouksiaan konferenssin aikana.

Kokouksen aikana on päivittäin erinomaisia yleisluentoja, joiden joukossa oli pari helmeä. Hans Rosling Karolinskasta haastoi kokousväen miettimään global health –kysymyksiä uudella tavalla. Hän kuvasi eri maiden kehitystä ja muutoksen nopeutta uhmaten kuulijoiden pinttyneitä ajattelutapoja kehittyneistä ja kehittyvistä maista sekä kehityksen nopeudesta. Rosling käytti esityksessään kehittämäänsä IT-ympäristöä, jonka avulla hän pystyi oivallisesti havainnollistamaan esityksensä keskeisen sanoman.

Dylan William piti yleisöluennon oppimisesta, palautteesta ja arvioinnista. Esityksessään hän käsitteli yliopistopedagogiikan keskeisiä kysymyksiä. Oppiminen on laaja ja monimutkainen ilmiö. William painotti, että keskeistä ei ole se, mitä opettaja tekee, eivätkä oppimismenetelmät. Keskeistä on se, mitä opiskelija tekee, miten opiskelija on motivoitunut oppimiseen ja se, uskooko hän oppivansa. Williamin mukaan opettajan rooli ei ole yksinomaan oppimisen edistäjän rooli (learning facilitator). Opettajan roolissa keskeistä on palautteen antaminen ja arvioiminen. Opettajan rooliin kuuluu myös palautteen antaminen siitä, mitä opiskelijan tulisi tehdä saavuttaakseen oppimistavoitteet.

Yleisluentojen jälkeen kokousväki jakautui tutkimusesittelyihin, posteriesityksiin, symposiumeihin ja työpajoihin. Yhteensä toimintaa oli yli 30 ryhmässä yhtäaikaaisesti. AMEE on kehittänyt keskusteluja ja aktiivista osallistumista edistäviä toimintakäytäntöjä. Erityisen hienoista oppimiskokemuksista sai nauttia työpajoissa, joissa aiheita todella työstettiin yhdessä ja kaikki osallistuivat toimintaan. AMEEn posteriesityksiin on kehitetty erinomaisen toimivat käytännöt. Esitykset ovat hyviä, puheenjohtajat hauskoja ja osallistujat keskustelevat aktiivisesti.

Osallistuin konferenssissa erityisesti sen erinomaisiin työpajoihin, jotka ovat lähtökohdiltaan osallistavia ja joiden aiheet liittyvät usein opetuksen kehittämiseen. Aiheisiin on usein lyhyt johdanto, jonka jälkeen osallistujat osallistuvat aiheen tai menetelmän työstämiseen yhdessä. Osallistuin kiinnostavaan hollantilaisten Veronica Sellegerin, José van de Kreeken ja Benno Bonken reflektiityöpajaan, jossa kokeiltiin vaikeiden asioiden käsittelemistä heidän kehittämällään teemakorttimenetelmällä. Tätä menetelmää voitaisiin hyvin soveltaa mm. Kasvaminen lääkäriksi opinnoissa.

Tanskalaiset Gitte Wichmann-Hansen ja Birgitte Dahl Pedersen pitivät erinomaisen työpajan Frequently Asked Questions about facilitating small-group teaching, joka käsitteli vaikeiden ryhmätilanteiden hallitsemista opetuksessa. Siellä käsiteltiin hyvin erilaisia ryhmätilanteita, mm. PBL-ryhmien haasteita, opiskelijoiden passiivisuutta ja opetustilanteita dominoivia ja opettajia haastavia opiskelijoita. Sain sieltä paljon uusia ajatuksia ja materiaalia yliopistopedagogiikan kursseille.

Trudy Robertsin ryhmän laadullista tutkimusta ja erityisesti havainnointimentelmää koskeva työpaja oli aiheelta kiinnostava. He esittelivät erityisesti sitä, miten tutkimusryhmä oli harjoitellut

havainnointia ja yhteisiä toimintakäytäntöjä. Työpajan osallistujien laadullisia menetelmiä koskeva tuntemus oli niin eri tasoista, että keskustelu jäi valitettavan hajanaiseksi. Laadullinen tutkimus selvästi kiinnostaa AMEEn osanottajia. Tulevaisuudessa olisi varmaan hyvä järjestää eri tasoisia laadullisen tutkimuksen työpajoja, osa vasta-alkajille tai aiheesta kiinnostuneille ja osa sellaisille, jotka jo tekevät laadullista tutkimusta.

Johtaminen on aihe, joka on selvästi nousemassa lääketieteen koulutuksessa. Osallistuin johtamisaiheiseen työpajaan (*Leadership and management skills to become senior faculty members*), jonka järjestivät Davinder Sandhu, Richard Canter ja Alan Cook Englannista. Siinä käsiteltiin johtamista lääketieteen akateemisen yhteisön näkökulmasta. Tämän lisäksi osallistuin *What makes a leader in medical education?* -symposiumiin, jossa käsiteltiin johtamisaihetta laajasti myös johtamiskoulutuksen näkökulmasta. Nyt, kun Suomeen ollaan luomassa johtamiskoulutusta sekä lääkäreiden peruskoulutukseen että erikoislääkärikoulutukseen, olisi tärkeää keskustella myös erilaisista johtamisideologioista ja niiden soveltumisesta erilaisiin organisaatioihin. Johtamista koskevissa asiantuntijapuheenvuoroissa korostettiin johtajan työskentelyä työyhteisön hyväksi ja työyhteisön motivoimista toimimaan ammattimaisesti kohti yhteisiä päämääriä. Professionalise your team!

Bolognan prosessia koskevassa symposiumissa käsiteltiin prosessin etenemistä ja äänestettiin yhteisestä julkilausumasta. Bolognan prosessissahan keskeistä on eurooppalaisen koulutusalueen sisäisen liikkuvuuden helpottaminen sekä opintojen ja tutkintojen tunnistaminen. Suomessahan on otettu käyttöön mm. ECTS opintopistejärjestelmä ja laadunvarmennusjärjestelmä Toistaiseksi vain muutamassa maassa, kuten Sveitsissä, on lääketieteessä omaksuttu kaksiportainen tutkinto. Kiinnostavaa oli se, että sveitsiläiset tiedekunnat eivät olleet tehneet paljoakaan muokataksaan tutkintoa todella kaksiportaiseksi. Esimerkiksi kandidatuksella heillä ei ole. AMEE ajaa organisaationa vahvasti Bolognan prosessia eteenpäin. AMEE on mm. hyväksynyt julkilausuman, jossa hyväksytään kolmiportaisen tutkinnon periaate.

Oma esitykseni koski lääketieteen opettajien 12 roolia. Sen taustalla on Ronald Hardenin ja Joy Crosby'n artikkeli *'The good teacher is more than a lecturer – the twelve roles of the teacher'*, joka julkaistiin vuonna 2000 *Medical Teacher* -lehdessä. Siinä esitellään rooliviitekehys ja valotetaan lääketieteen opettajien työn moninaisuutta. Yliopistopedagogiikka I –kurssilaiset arvioivat vuonna 2008-2009 omaa sitoutumistaan eri rooleihin. Sitoutuminen oli voimakkainta opettajan roolimalliin sekä kliinisen opettajan rooliin ja vähäisintä opetuksen suunnittelijan ja oppimateriaalin tuottajan rooleihin. Olen kehittänyt yliopistopedagogiikan kurssille uuden opettajan henkilökohtaisen kehittymisen portfolion, jossa käytetään hyväksi tätä rooliviitekehystä. Portfolio on otettu käyttöön lukuvuonna 2009-2010.

Olin mukana opiskelijoiden posteria aiheesta *'Growing up to be a physician studies – students' perspective'*, joka esitettiin posterisessiossa, jonka aiheena olivat osaamistavoitteet (learning outcomes). Opiskelijoiden esitys meni hyvin ja kysymyksiä esitettiin mm. opiskelijapalautteesta ja vuorovaikutustaitojen arvioinnista. Keskustelu oli hyvin aktiivista. Opiskelijat olivat hyvin valmistautuneita konferenssiin ja he osallistuivat siihen erittäin aktiivisesti.

Kokonaisuudessaan AMEE 2009 oli erinomaisen hyvin järjestetty konferenssi, josta palasi kotiin suuren innostuksen vallassa ja pää täynnä hyviä ideoita. Siellä toteutui jälleen kerran kuuluisa AMEE-henki, jossa kaikki yli 2000 osallistujaa kokivat pääsevänsä aitoon vuorovaikutukseen keskenään. Vanhoja ystävyyksiä vahvistettiin konferenssin aikana ja paljon uusia kontakteja syntyi. Seuraavan kerran AMEE konferenssi järjestetään 4.-8.9. 2010 Glasgowssa.